

שו"ת בעניני השיטה החדשה

השואל:

כמו שאני מביין, הישו"מ היה לו את הקטע הזה של "כבוד ויז'ניץ" וגעטריישאפט ועוד כמה כאלה דברים, אבל כמובן זה הי' בשוליים, ולצד המון יראת שמים ועבודת השם, וזה לא היה מה שהעסיק אותו 24/7, אבל היה לו את זה בראש וזה צץ פה ושם. רמ"מ לקח את זה ועשה מזה תורה שלמה וגאנצע יסודות הדת, ולא גומר לשכלל ולשדרג ולדברר את זה, אבל מתבסס על אמירות ומעשיות שהיו בעבר פה ושם ע"י אביו. האם זה נכון?

מערכת מקור האמת משיב:

הערבוב הזה בין המושגים, נובע מחוסר הבנה במהות של עובדי השי"ת. אנחנו יוצאים מנקודת הנחה טיפשית, כאילו לצדיקי אמת יש להם 'קטעים' מסוימים, אלא שבנוסף הם גם לומדים ומתפללים וכו'.

מי שמעיין קצת בתורות, בשמיסן, ושומע דרשה אחת או שניים רואה שבלבו בער אך ורק כבוד שמים ויראת שמים.

הנושא של "כבוד ויז'ניץ" הוא ממש בדומה לחילול "כבוד החסידות" כשאמרו על חסידים שאינם לומדים. לא הפריע לו שמשפילים את החסידים, (בזיונות זה דבר טוב) אלא הפריע לו שבגלל זה יש אנשים שנמנעים מלחנך את ילדיהם לדרך החסידות. הוא ראה בזה הרס החינוך, כשההשקפה על החסידות היא מעוותת ומסולפת, וכתוצאה מכך אנשים נמנעים מלהתקרב לאור האמת.

אדרבה, רק מחמת שהאמין בכל לבו בדרך אבותיו הק' שהיא דרך אמיתית, הפריע לו ש"ויז'ניץ" תהפוך לשם כינוי לעניינים שאינם קשורים לתורה ודביקות ה'. ולכן רצה מאוד לפרסם שבויז'ניץ לומדים תורה, שבויז'ניץ עוסקים בעבודת השי"ת, ושכל המגמה של חסידי ויז'ניץ היא להתקרב להשי"ת ולעשות נח"ר להבורא ית"ש.

אבל גם בזה אינו נכון לומר שהיה אצלו מושג "כבוד ויז'ניץ", ושזה צץ פה ושם. כמי שהסתופף בצל הישו"מ איני זוכר שצירף את המילה "כבוד" למילה ויז'ניץ". רציתי לבדוק את זה בלי ספק ועשיתי חיפוש באוצר החכמה של המילים "כבוד ויז'ניץ", והוא הביא רק 3 תוצאות מהישועות משה. (שזה 3 פעמים בתוך מאות ואלפי דיבורים במשך יותר מ 35 שנה! ודרך אגב, באוצר החכמה גם הביא בערך 10 תוצאות בספרי אחיו התורת מרדכי זצ"ל, ודע שבאוצר"ח יש רק "ארבע" ספרים מהתורת מרדכי "ויותר משלושים" ספרים מהישועות משה.)

גם נושא "געטריישאפט" הי' אצלו עניין של תיקון המידות נטו. זה כבר כתוב בחז"ל, בור ששתיית ממנו אל תשליך אבן לתוכו. למשל בדינרים של המוסדות הוא אמר תמיד שמי שאינו משתתף בתרומה למוסדות ויז'ניץ הוא מושחת במידות, כי ליהנות הוא נהנה, וכשמגיע לשלב הנושא בעול לא אכפת לו בכלל.

אבל הישועות משה אף פעם לא התנה (מלשון תנאי) את "דרך החסידות" בשום ענין של "געטריישאפט", וכמובן לא הזכירו בדברי התעוררות והדרכה מלבד בנוגע שותפות במוסדות ובמפעלים דומים בקהילה. חסידות בפי הישו"מ פירוש: יותר יראת שמים, ויותר דביקות הבורא, מתוך קדושה וטהרה.

המילה "ויז'ניץ" הוא הזכיר המון פעמים, אבל רק ביחס לרוחניות ולדרכם בקודש של רבותינו הקדושים מהאהבת שלום ועד היום. ויז'ניץ הי' אצלו תורת השם, שבת קודש, אמונה ודביקות, חמימות והתלהבות, התקשרות לצדיקים, קדושה וטהרה, תיקון המידות וכדומה.

זה מצאנו גם אצל אביו כ"ק האמרי חיים זי"ע שכתב במכתב (מכתבי קודש אמ"ח מכתב רל"ט) "שתאמר בשמי לכל אומרים להיות מאנ"ש, שכלם ילכו ביום ג' שופטים אל הקלפי ויצביעו על רשימת אגודת ישראל, שיקבלו עליהם מרות גדולי התורה, וידעו אשר נצחון דגל ויז'ניץ הוא נצחון התורה ולכבוד לנו ולהם". עכלשה"ק.

וכן הי' הישו"מ אומר הרבה פעמים, ואצטט לך קטע אחד ממלוה מלכה של המוסדות שמצאתי לאחרונה ממש מן השמים באחד הספרים שיו"ל במשך השנים:

ישנה "מכולת" לממכר רוחניות ושמה ויז'ניץ. אדם החפץ לרכוש תורה, עבודת ה', קדושה וטהרה, והרגשת טעם בתפילה בחיות ובשבת קודש – היכן יוכל לרכוש מוצרים יקרים אלו? ב"מכולת" פשוטה ניתן לקבל גשמיות, אך היכן ימצא האדם את כל אלו? הוי אומר בויז'ניץ.

ובסגנון הזה הי' מדבר כל הזמן כמו שידוע לכל התלמידים ולכל מי שרק הסתובב בצילו וקלט מעט מריח הטוב של הבשמים המעולים שהי' אצלו.

רמ"מ מתעסק כל הזמן בדברים שוליים של כבוד אביו וכבוד ויז'ניץ, ובהמשך הוא שכלל את המהלך ויצר "שיטה" שהופכת את הטפל לעיקר ואת החיצוניות ל'פנימיות', הוא לקח כל ביטוי בכל נושא והוציא אותו מהקשרו.

לא רק בנושא כבוד ויז'ניץ וגעטריישאפט, אלא גם בנושאי תורה, תפילה, שבת, אמונה, הכל הוא הופך לפולחן אישיות, ל"גאווה דקדושה", במקום להתמקד במטרה האמיתית של כל זה, וד"ל. ובתחומים שאין לו מספיק חומר משכנע, הוא פשוט ממציא דברים שלא היו.